

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-2-007 (Devralma)
Karar Sayısı : 24-07/128-52
Karar Tarihi : 08.02.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Dr. Mehmet YANIK, Muhammed Salih TÜRK,
Ayşe CİRİT TEMEL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ali UÇAR
Levent Mah. Karanfil Cad. No:24 Beşiktaş/İstanbul

- D. DOSYA KONUSU:** Tat Gıda Sanayi AŞ'nin paylarının belli bir oranının ve kontrolünün Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti. tarafından devralınması işlemi.
- E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 15.01.2024 tarih ve 47422 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri 18.01.2024 tarih ve 47576 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 01.02.2024 tarih ve 2024-2-007/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- Yapılan bildirimde, Tat Gıda Sanayi AŞ'in (TAT GIDA) toplam sermayesinin %49,04'üne tekabül eden paylarının ve kontrolünün Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti. (MEMİŞOĞLU) tarafından "Saticılar"dan¹ devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- Bildirime konu işlemin gerçekleşmesi ile birlikte, %41,40 oranındaki hissesi halka açık olan Koç Holding AŞ tarafından kontrol edilen TAT GIDA'nın Saticılar'ın sahipliğinde bulunan hisselerinin tamamı, diğer bir deyişle TAT GIDA'nın %49,04 oranındaki hissesi, MEMİŞOĞLU'na devredilecektir.
- Bildirim kapsamında, işlem sonrasında TAT GIDA'nın kontrolüne ilişkin olarak " ... doğrudan ve dolaylı pay sahipliği oranı toplam %49,04 olacaksa da, Hedef Şirket'in esas sözleşmesi Madde 15/h uyarınca (Ek 2), "Şirketin tüm Genel Kurul toplantılarında toplantı ve karar nisapları, Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiş özel ağırlaştırılmış

¹ Başvuruda "Saticılar", Koç Holding AŞ, Vehbi Koç Vakfı, Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Mustafa Rahmi KOÇ, Yıldırım Ali KOÇ, İpek KIRAÇ, Caroline Nicole KOÇ, Esra Çiğdem KOÇ, Aylin Elif KOÇ, İnan KIRAÇ, Rahmi M. KOÇ ve Mahdumları Maden İnşaat Turizm Ulaştırma Yatırım ve Ticaret AŞ, Arçelik AŞ ve Aygaz AŞ'in tamamı olarak belirtilmiştir.

nisaplar ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri saklı kalmak kaydıyla sermayenin salt çoğunluğudur". Bu doğrultuda, genel kurulda karar alınabilmesi için sermayeyi temsil eden payların %50'sinden fazlasının toplantıda bulunması ve yine %50'sinden fazlasının olumlu oy kullanması gerekmektedir. Bu esas sözleşme maddesi sebebiyle, her ne kadar Devralan'ın %49,04'lük pay sahipliği oranıyla, tek başına genel kurul nisabını sağlayamadığı düşünülebilecekse de, Hedef Şirket'in geçmiş genel kurul toplantılarına katılım ve oy kullanma düzeylerine bakıldığında, Devralan'ın %49,04'lük hissesi ile kararlar için aranan çoğunluğu sağlaması beklenmektedir." açıklaması yapılmıştır.

- (7) Ayrıca başvuru sahibi tarafından, TAT GIDA Esas Sözleşmesi'nin 11. maddesi kapsamında, Türk Ticaret Kanunu'nun 408. maddesi uyarınca genel kurulun devredilemez yetkileri saklı kalmak kaydıyla, TAT GIDA'nın tüm işlerinin ve idaresinin genel kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde seçilecek en az beş, en fazla 13 kişiden oluşacak bir yönetim kurulu tarafından yürütüleceği, yönetim kurulu üyelerinin sayısının tespiti ve üyelerin seçimi bakımından genel kurulun yetkili olduğu, yönetim kurulunda toplantı ve karar yetersayısının üye tam sayısının salt çoğunluğu olduğu belirtilmiştir.
- (8) TAT GIDA genel kurul toplantı katılım ve oy oranlarına aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1- TAT GIDA Genel Kurul Toplantı Katılım ve Oy Oranları

Genel Kurul Tarihi	Genel Kurul Hazirun (%)	En Düşük Kabul Oyu (%)	Koç Topluluğu Dışı Kabul Oyu (%)
20.03.2013	(.....)	(.....)	(.....)
25.03.2014	(.....)	(.....)	(.....)
25.03.2015	(.....)	(.....)	(.....)
30.03.2016	(.....)	(.....)	(.....)
27.03.2017	(.....)	(.....)	(.....)
13.03.2018	(.....)	(.....)	(.....)
11.03.2019	(.....)	(.....)	(.....)
19.03.2020	(.....)	(.....)	(.....)
19.03.2021	(.....)	(.....)	(.....)
17.03.2022	(.....)	(.....)	(.....)
20.03.2023	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (9) Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kontrol Kılavuzu) 45. paragrafında "Bir azınlık hissedarının belirli durumlarda fiili tek kontrole sahip olduğu kabul edilebilir. Fiili tek kontrol özellikle, sahip olunan hisse oranları ve hissedarların geçmiş genel kurul toplantılarına katılım düzeylerine bakıldığında azınlık hissedarının genel kurulda çoğunluğu sağlamasının yüksek olasılık taşıdığı durumlar için geçerlidir. (...) Hisse oranı, geçmiş genel kurul toplantılarındaki oy verme biçimi ve diğer hissedarların konumuna dayanarak, bir azınlık hissedarının genel kurul toplantısında istikrarlı bir şekilde oyların çoğunluğunu sağlaması olasıysa, bu azınlık hissedarının fiili olarak tek kontrol sahibi olduğu kabul edilir." açıklaması bulunmaktadır.
- (10) MEMİŞOĞLU'nun %49,04 oranındaki hisse sahipliğinin TAT GIDA'nın son 11 genel kurulundaki katılım oranları bakımından önemli sayılabilecek bir çoğunluğa karşılık geldiği görülmektedir. Bu çerçevede, MEMİŞOĞLU'nun işlem sonrasında TAT GIDA'da sahip olacağı pay oranının teşebbüsün geçmiş genel kurul katılım oranlarının net çoğunluğuna karşılık geldiği anlaşılmaktadır.
- (11) Kontrol Kılavuzu'nda azınlık pay sahibinin fiili tek kontrolü sağlaması için sonraki genel kurullarda yüksek olasılıkla çoğunluğu sağlaması gerektiği ifade edilmektedir. Bu

nedenle, sonraki dönem genel kurulları için de genel kurulda çoğunluğun sağlanması olasılığının yüksek olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. Başvuruda MEMİŞOĞLU'nun TAT GIDA'nın herhangi bir genel kurulunda oyların %49,04'üne sahip olacağı, son 11 genel kurul toplantısına ortalama katılımın %(.....) oranında gerçekleştiği ve bundan hareketle MEMİŞOĞLU'nun TAT GIDA'nın gelecekteki genel kurul toplantılarında yüksek olasılıkla istikrarlı bir çoğunluk elde edeceği ifade edilmektedir.

- (12) Bu doğrultuda TAT GIDA'nın kontrolünde kalıcı bir değişiklik meydana geleceğinden, bildirim konu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde devralma işlemi niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Tarafların ciroları 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aştığından işlem izne tabidir.
- (13) Tarafların Türkiye'deki faaliyet alanları incelendiğinde, devre konu TAT GIDA'nın, hazır çorba da dâhil olmak üzere, hazır yemek ürünlerinin üretimi ve satışı alanında faaliyet gösterdiği, kontrolü devralan MEMİŞOĞLU'nun ise hazır çorba ile kuru bakliyat üretimi ve satışı alanında faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu bilgiler çerçevesinde, her iki işlem tarafının da hazır yemek ürünleri pazarının bir alt pazarı olarak değerlendirilebilecek olan hazır çorba² alanında faaliyeti bulunması nedeniyle, bu alt pazar bakımından yatay örtüşmeden bahsedilebilecektir³. Ayrıca devralan konumundaki MEMİŞOĞLU'nun, hazır yemek ürünleri üretiminde girdi olarak kullanılan kuru bakliyat ürünlerinin üretimi ve satışı alanında faaliyeti bulunması nedeniyle, tarafların faaliyetleri arasında dikey örtüşme de söz konusudur. Bu çerçevede, işlemde yatay olarak örtüşen pazar "hazır çorba pazarı", dikey olarak örtüşen pazarlar ise üst pazar konumundaki "kuru bakliyat pazarı" ve alt pazar konumundaki "hazır yemek ürünleri pazarı" olarak ortaya çıkmaktadır.
- (14) Tarafların faaliyetinin yatay olarak örtüştüğü hazır çorba alt pazarı bakımından devre konu TAT GIDA'nın "Tat Gurme" markası ile satışı yapılan sıvı hazır çorbası 2023 yılı Temmuz ayı itibarıyla satıştan kaldırılmış olup birleşik teşebbüs tarafından, hazır çorba ürünlerinin "Tat Hazır Yemek" markası ile içeriği aynı ancak ambalajı farklı olacak şekilde satışa sunulması planlanmaktadır. TAT GIDA'nın kontrolünü devralacak olan MEMİŞOĞLU'nun hazır çorba ürünleri ise "Tat" markası ile toz şeklinde satışa sunulmaktadır. Başvuruda yer verilen bilgilere göre, TAT GIDA'nın ve MEMİŞOĞLU'nun 2022 yılında hazır çorba pazarındaki toplam pazar payı %(.....)'in altında kalmaktadır. Ayrıca başvuruda hazır çorba pazarına girişte herhangi bir yasal engel bulunmadığı ve pazarda "Knorr" ve "Bizim Mutfak" gibi markaların yanı sıra birçok ulusal ve yerel markanın da bulunduğu, ancak bu pazarda marka bilinirliğinin önemli olduğu belirtilmiştir⁴. Bu bilgiler çerçevesinde, tarafların hazır çorba pazarındaki paylarının oldukça düşük olduğu ve bildirim konusu işlem neticesinde birleşik teşebbüsün hazır çorba pazarındaki pazar payı artışının oldukça sınırlı kalacağı anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar dikkate alındığında işlemin, hazır çorba alt pazarında herhangi bir rekabetçi endişe doğurmayacağı değerlendirilmektedir.

² "Hazır Çorba" pazarı hem sıvı hem de toz şeklindeki hazır çorbaları kapsamaktadır.

³ Çorba, hazır yemek ürünleri pazarının alt kategorilerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarı "hazır yemek ürünleri" olarak tanımlanabileceksede, bildirim konu işlemin rekabet üzerindeki etkilerini daha sağlıklı şekilde değerlendirebilmek adına, işlem taraflarının faaliyetleri arasındaki yatay örtüşme bakımından olası en dar pazar esas alınmış ve bu bağlamda işlemin hazır yemek ürünleri pazarının alt pazarı olarak nitelendirilebilecek olan hazır çorba pazarındaki etkileri incelenmiştir.

⁴ Bildirim Formunda Unilever Sanayi ve Ticaret Türk AŞ markası olan "Knorr"un 2023 yılı pazar payının %(.....) ve Ajinomoto İstanbul Gıda Satış Ltd.Şti. markası olan "Bizim Mutfak"ın 2023 yılı pazar payının %(.....) olduğu belirtilmiştir.

- (15) Tarafların faaliyetleri arasındaki dikey örtüşme, kuru bakliyat ve hazır yemek ürünleri pazarlarında ortaya çıkmaktadır. TAT GIDA'nın üretimini ve satışını gerçekleştirdiği hazır yemekler, kısmen pişirilmiş ve havası alınarak el değmeden paketlenmiş olarak sunulan ve tüketmeden önce ısıtılarak ya da biraz pişirilerek tüketilen ürünlerdir. Hazır yemek ürünleri kendi içerisinde aç-ye, ısıt-ye, mezeler ve çorbalar olmak üzere dört ana kategoriye ayrılmaktadır.

Tablo 2- Hazır Yemek Ürünleri Pazar Verileri (2023)

	Miktar (Ton)	Değer (TL)
Aç-Ye	2.747	299.684.000
Meze	2.513	259.360.000
Isıt- Ye	812	83.903.000
Çorba	463	41.965.000
Toplam	6.536	684.912.000
Kaynak: Cevabi Yazı		

- (16) Hazır yemek ürün gruplarının tüketiminde, son yıllarda nihai tüketicilerin yemek yeme alışkanlıklarına bağlı olarak bir artış görülmektedir. (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda, hazır yemek ürünleri pazarında 2021-2022 yılları arasında miktar bakımından %3, tutar bakımından %108 büyüme ve 2022-2023 yılları arasında miktar bakımından %20, tutar bakımından %114 büyüme olduğu ifade edilmiştir.
- (17) Türkiye hazır yemek ürünleri bakımından ihracatçı konumunda olup Türkiye'nin yıllık hazır yemek ihracatı ortalama 45 milyon ABD doları seviyesindedir. Türkiye'nin global pazarda pek çok rakibi bulunmaktadır. Bundan kaynaklı olarak dış pazarda ürünlere yer açılması amacıyla konserve gibi dünyaca bilinen ve nihai tüketicinin güvendiği gıda türüne ek olarak "doypack ambalaj"⁵ sistemi ile tüketime hazır olarak satışa sunulan hazır yemek ürünlerinin bilinirliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Söz konusu pazarda ithalatın önünde herhangi bir yasal kısıtlama bulunmamaktadır.
- (18) Hazır yemek ürünleri pazarına giriş için hazır yemek ürünlerinin üretim süreci önem arz etmektedir. Söz konusu ürünlerin çoğu el işçiliği ile yoğun bir sürecin sonunda üretilmekte olup bu süreçte otomasyon diğer ürün türlerine kıyasla oldukça geri planda kalmaktadır. Dolayısıyla hazır yemek sektöründe faaliyet gösterebilmek için teknolojik yeterliliğin sağlanmasının yanı sıra el işçiliği gücünün de elde edilebilmesi gerekmektedir.
- (19) Nielsen Araştırma Hizmetleri Ltd. Şti. verilerine göre hazır yemek ürünleri pazarında 2023 yılı sonu itibarıyla toplam 161 firma tarafından süpermarket kanalına (indirim marketleri ve geleneksel kanalda faaliyet gösteren bakkal, büfe vb. hariç) aktif olarak ürün sunulmaktadır. Hazır yemek ürünleri pazarında meze ürünleri, soğuk zincir gereksinimi sebebiyle hem raf ömrü hem de teknik olarak üretim metodolojisi bakımından diğer ürünlerden farklılık göstermektedir.
- (20) Hazır yemek ürünleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 2021 ve 2022 yıllarına ait ciro bazında pazar payı verileri aşağıda yer almaktadır.

⁵ Doypack ambalaj, dik durmak üzere tasarlanmış mühürlü bir plastik vakum paketi olarak tanımlanmaktadır.

Tablo 3- Hazır Yemek Ürünleri Pazarındaki Teşebbüslerin Ciro Bazında Pazar Payları

Teşebbüs	Pazar Payı (%)	
	2021	2022
TAT GIDA	(....)	(....)
YAYLA ⁶	(....)	(....)
DARDANEL ⁷	(....)	(....)
TAMEK	(....)	(....)
KEREVİTAŞ ⁸	(....)	(....)
UNIFO ⁹	(....)	(....)
TUKAŞ ¹⁰	(....)	(....)
İSTANBUL GIDA ¹¹	(....)	(....)
BURCU ¹²	(....)	(....)
DURU BULGUR ¹³	(....)	(....)
DİĞER	21,3	17,1
Toplam	100,0	~100,0

Kaynak: Cevabi Yazı

- (21) Yukarıda yer alan tabloda da görüldüğü üzere pazarda birçok teşebbüs faaliyet göstermekte olup TAT GIDA, YAYLA ve DARDANEL pazarda öncü konumunda bulunmaktadır.
- (22) MEMİŞOĞLU'nun üretimini ve satışını gerçekleştirdiği kuru bakliyat, protein bakımından zengin olan kırmızı mercimek, yeşil mercimek, sarı mercimek, fasulye, nohut, bakla, barbunya, bezelye, börülce, yer fıstığı, pirinç, yulaf, bulgur, irmik ve mısır gibi ürünlerin yaş hallerinin kurutulması ile hazırlanan gıdalardır. Ülkemizde özellikle 1980'li yıllardan itibaren yemeklik tane baklagillerin üretimine büyük önem verilmeye başlanmış ve ülke genelinde uygulanan üretimi artırıcı çeşitli projeler sayesinde bakliyat üretimi önemli ölçüde artış göstermiştir. Toplam bakliyat üretimindeki artış esas itibarıyla mercimek ve nohut üretimindeki artıştan kaynaklanmıştır. 2021 yılı dünya bakliyat üretimi bir önceki yıla kıyasla %1,3 azalış ile yaklaşık 89 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir¹⁴. Ülkemizde tahıl üretim miktarı 2022 yılında bir önceki yıla göre %21,3 oranında artış göstermiştir. Bakliyat grubunda nohut %22,1 oranında ve kırmızı mercimek %75,4 oranında artarken kuru fasulye %11,5 oranında azalmıştır¹⁵.
- (23) Rekabet hukukunda birleşme ve devralma yoluyla dikey ilişkilerin kurulmasının ilgili pazarlarda rekabet üzerinde, çifte tekeli fiyatlamasının ortadan kaldırılması, pazarın belirli bir seviyesinde hizmet kalitesinin ya da inovasyonun artması, ürün satış ve dağıtım süreçlerindeki işlem maliyetlerinin azaltılması gibi birtakım müspet etkilerinin olduğu kabul edilmektedir. Öte yandan yatay olmayan birleşmelerin ve devralmaların mevcut ve potansiyel rakiplerin tedarik kaynaklarına ya da pazarlara erişiminin güçleştirilmesine veya engellenmesine ve bu yolla söz konusu rakiplerin rekabet edebilme imkânının ve/veya güdüsünün azaltılmasına (pazar kapama) yol açabileceği durumlar (tek taraflı etkiler) oluşabilmektedir.

⁶ Yayla Agro Gıda San. ve Tic. AŞ (YAYLA)

⁷ Dardanel Önentaş Gıda San. AŞ (DARDANEL)

⁸ Kerevitaş Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ (KEREVİTAŞ)

⁹ UNIFO Gıda ve Savunma Sanayi Ticaret AŞ (UNIFO)

¹⁰ Tukaş Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ (TUKAŞ)

¹¹ İstanbul Gıda ve İhracat Mad. Tic. Ltd. Şti. (İSTANBUL GIDA)

¹² Burcu Gıda Konservacilik ve Salça Sanayi AŞ (BURCU)

¹³ Duru Bulgur Gıda San. ve Tic. AŞ (DURU BULGUR)

¹⁴ Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, "85. Hesap Dönemi Faaliyet Raporu" s.8

¹⁵ Bkz. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Bitkisel-Uretim-Istatistikleri-2022-45504>

- (24) Pazar kapama, girdi ve müşteri kısıtlaması olarak iki grupta incelenmektedir¹⁶. Girdi kısıtlaması, devralma sonrasında birleşik teşebbüsün, alt pazardaki rakiplerin ihtiyacı olan önemli girdilere erişimini kısıtlamasını ve bu yolla alt pazardaki rakiplerin maliyetlerini artırmasını; müşteri kısıtlaması da devralma sonrasında birleşik teşebbüsün, üst pazardaki rakiplerin yeterli müşteri tabanına erişimini kısıtlamasını ifade etmektedir.

Girdi Kısıtlaması

- (25) Tablo 3'ten, devre konu teşebbüs TAT GIDA'nın hazır yemek ürünleri pazarında 2022 yılındaki pazar payının %(.....) olduğu ve söz konusu teşebbüsün hazır yemek ürünleri pazarında lider konumunda bulunduğu görülmektedir. Devralma işleminin gerçekleşmesi durumunda, MEMİŞOĞLU'nun kuru bakliyat pazarındaki üretiminin tümünü TAT GIDA'ya temin etmesi, teorik olarak, birleşik teşebbüsün alt pazardaki mevcut ve potansiyel rakiplerinin yeterince tedarik kaynağı bulamama riskiyle karşılaşma olasılığı olup olmadığı sorusunu gündeme getirebilecektir.
- (26) MEMİŞOĞLU'nun kuru bakliyat sattığı teşebbüslere aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 4- MEMİŞOĞLU'nun Yurt İçi Satışlarının Müşterilere Göre Dağılımı

Teşebbüs	Satışların Dağılımı (%)		
	2021	2022	2023
TUKAŞ	(.....)	(.....)	(.....)
İSTANBUL GIDA	(.....)	(.....)	(.....)
TAT GIDA	(.....)	(.....)	(.....)
TAMEK	(.....)	(.....)	(.....)
UNIFO	(.....)	(.....)	(.....)
KEREVİTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)
BURCU	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	100,00	100,00	100,00

Kaynak: Cevabi Yazı

- (27) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, MEMİŞOĞLU'nun 2023 yılı satışlarının %(.....)'sinin TUKAŞ'a, %(.....)'inin İSTANBUL GIDA'ya, %(.....)'inin TAT GIDA'ya, %(.....)'inin TAMEK'e, %(.....)'sinin UNIFO'ya ve %(.....)'inin KEREVİTAŞ'a yapıldığı görülmektedir. Bu çerçevede, anılan yılda MEMİŞOĞLU'nun kuru bakliyat ürünlerinin tek alıcısı TAT GIDA olmamakla birlikte en çok satışı TUKAŞ'a yaptığı anlaşılmaktadır.
- (28) Bildirime konu işlemde alt pazar niteliğinde olan hazır yemek ürünleri pazarında faaliyet gösteren ilk 10 firma toplam satış tutarına göre pazarın %72,9'unu oluşturmaktadır. Üst pazar konumunda bulunan kuru bakliyat pazarında faaliyet gösteren irili ufaklı birçok oyuncu bulunmaktadır. Bildirilen işlem hakkında görüşleri sorulan ve MEMİŞOĞLU'ndan ürün tedarik eden teşebbüslerden (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....) tarafından gönderilen cevabi yazılarda MEMİŞOĞLU'nun işlem sonrasında kendilerine ürün tedarikini kesmesi durumunda Ayyıldız Bakliyat Tarım Ürünleri Sanayi AŞ, Başhan Tarımsal ürünleri Paz. ve San. Dış Tic. AŞ (BAŞHAN), Bizim Toptan Satış Mağazaları AŞ, Güzel Gıda Maddeleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti., Öz sarı Gıda San. ve Tic. Paz. Ltd. Şti., Reis Tarımsal Ürünler Sanayi ve Ticaret AŞ, Uyaniker Tarım Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. ve YAYLA gibi alternatif tedarikçilerinin bulunduğu, ithalatın önünde herhangi bir engel olmadığı, hem yurt içinde hem yurt dışında alternatif tedarikçilerin bulunduğu belirtilerek işlemin teşebbüslerin faaliyetleri üzerinde olumsuz bir etkisinin beklenmediği ifade edilmiştir. (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda ise alternatif tedarikçilerin bulunduğu ancak tedarikçi sayısında yaşanabilecek azalma nedeni ile ürün kalitesinde ve tedarikinde

¹⁶ Yatay Olmayan Devralmalar Kılavuzu, para. 31.

sorun yaşanabileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla işlemin, teşebbüslerin geneli itibarıyla, kuru bakliyat pazarında alternatif tedarikçilerin bulunması ve ithalatın önünde herhangi bir engel bulunmaması nedeniyle girdi kısıtlamasına yönelik bir endişe doğurmayacağı değerlendirilmiştir.

Müşteri Kısıtlaması

(29) Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'un (Yatay Olmayan Devralmalar Kılavuzu) 62 numaralı paragrafında müşteri kısıtlaması bağlamında;

- Birleşik teşebbüsün üst pazardaki rakiplerden yapacağı alımları azaltarak onların alt pazarlara erişimi açısından pazarı kapama imkânı olup olmadığının,
- Birleşik teşebbüsün üst pazardaki rakiplerden yapacağı alımları azaltması yönünde bir güdüsü olup olmadığının,
- Bu yöndeki bir pazar kapama uygulamasının alt pazardaki tüketiciler üzerinde olumsuz etkilerinin olup olmayacağıının

değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

(30) TAT GIDA'nın kuru bakliyat aldığı teşebbüslere aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 5- TAT GIDA'nın Kuru Bakliyat Aldığı Teşebbüsler ve Alım Oranları

Teşebbüs	Alım Oranları (%,-)		
	2021	2022	2023
BAŞHAN	(.....)	(.....)	(.....)
MEMİŞOĞLU	(.....)	(.....)	(.....)
YAYLA	-	(.....)	(.....)
ARMADA ¹⁷	(.....)	-	(.....)
Toplam	100	100	100

Kaynak: Cevabi Yazı

(31) Tablo 5'te de görüldüğü üzere TAT GIDA, 2023 yılında kuru bakliyat alımlarının %(.....)'sini BAŞHAN'dan, %(.....)'sini MEMİŞOĞLU'ndan, %(.....)'unu YAYLA'dan, %(.....)'sini ise ARMADA'dan gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede, anılan yılda TAT GIDA'nın kuru bakliyat ürünlerine yönelik olarak yalnızca MEMİŞOĞLU'ndan alım yapmadığı, en çok alımı BAŞHAN'dan yaptığı anlaşılmaktadır.

(32) Öte yandan gelen cevabi yazılar incelendiğinde, kuru bakliyat pazarında ihracatın önünde herhangi bir engel olmadığı dolayısıyla kuru bakliyat pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler için hem yurt içinde hem yurt dışında alternatif müşterilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Örneğin MEMİŞOĞLU'nun 2022 yılındaki yurt dışı satışları toplam satışlarının yaklaşık %(.....)'ine tekabül etmektedir. Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, işlemin kuru bakliyat pazarı bakımından müşteri kısıtlamasına yönelik rekabetçi endişe doğurmayacağı değerlendirilmiştir.

(33) İnceleme kapsamında ayrıca TAT GIDA'nın hazır yemek ürünleri pazarındaki tedarikçisi ve MEMİŞOĞLU'nun rakibi konumunda bulunan üçüncü taraflara MEMİŞOĞLU'nun TAT GIDA'nın kontrolünü devralması işleminin rakip teşebbüsler ve bu teşebbüslerin faaliyet gösterdiği pazarlar üzerindeki olası etkileri hakkında görüşleri sorulmuştur.

(34) MEMİŞOĞLU'nun rakibi (.....) tarafından gönderilen yazıda, teşebbüsün işlem hakkındaki görüşleri aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir:

¹⁷ Armada Gıda Sanayi Ticaret AŞ (ARMADA)

“Yurtiçinde onlarca yüzlerce firma ile alışverişimiz olmaktadır. Tat Gıda bunlardan sadece bir tanesi olup teşebbüsümüzden ürün alımını durdurması halinde alternatif alıcılarımız vardır. Tat Gıda'nın pazardaki faaliyetlerine Memişoğlu firması aynen devam edeceği için teşebbüsümüzün pazardaki faaliyetlerine herhangi bir etkisi olmayacaktır.”

- (35) MEMİŞOĞLU'nun rakibi (.....) tarafından gönderilen yazıda, teşebbüsün işlem hakkındaki görüşleri aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir:

“TAT GIDA'nın MEMİŞOĞLU tarafından devralınmasının (.....)'nin faaliyetleri üzerinde ve kuru bakliyat pazarına yönelik olarak herhangi bir etkisinin olmayacağı düşünülmektedir.”

- (36) MEMİŞOĞLU'nun rakibi (.....) tarafından gönderilen yazıda, teşebbüsün işlem hakkındaki görüşleri aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir:

“TAT GIDA'nın teşebbüsümüzden ürün alımını durdurması halinde alternatif alıcılarımız bulunmaktadır. TAT GIDA'nın kontrolünün MEMİŞOĞLU tarafından devralması işlemine Rekabet Kurulu tarafından izin verilmesi durumunda, işlemin Şirketimizin faaliyetlerinde veya Şirketimizin faaliyet gösterdiği kuru bakliyat ürünleri pazarı üzerinde doğrudan etkisinin olmayacağı değerlendirilmektedir.”

- (37) Bu çerçevede, MEMİŞOĞLU'nun kuru bakliyat pazarındaki rakiplerinden gelen cevabi yazılarda TAT GIDA'nın kendilerinden ürün alımını durdurması durumunda alternatif alıcılarının bulunduğu ifade edilmiştir.

- (38) Yukarıda yer verilen incelemeler ve değerlendirmeler çerçevesinde, bildirim konusu işlemin Türkiye'de herhangi bir pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (39) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.